

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Megjelenik minden hétfőnap este
8 órákor.
Hozzájárulás és kiadóhatalom:
Szent István-tér 1.
Munkácsy-csok.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerinti.

Felelős szerkesztő és lapfajdonos: Baranyay Lajos.

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1/2 évre	3 K.	1/2 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9- K.
1 évre	12 K.	1 évre	18- K.

Az új miniszterelnököt
ugy ismerik, mint aki a tiszta levegőnek barátja. Azért mindent, ahova a keze ér, szel-
lőtetni fog.

Esterházy Móric grófnak programja az eddigi élete és működése. És ha az új miniszterelnöknek eddigi tevékenységéből vannak le következtetést, akkor a munkapártnak ijedten kell néznie a jövő elé, amely lezárja számukra a kiváltságos állapotot, megszünteti az önsz pártpolitikát, amely héf esztendőn keresztül szolgálta céljait nem egyszer a köz-kárára és rovására. Az önkényes és erőszakos uralom alól felszabadul a magyar tisztviselői kar, amely kénytelen kelletlen cipelte azt a politikai terhet, amelyet a Tisza-uralom rákötött.

Az új rendszerrel letűnnek azok a hangos nagyságok, akik kritikát, szabad véleményt nem tűrtek, akik vakon és elfogultan követték mindent, ami a hatalomtól jött, csak azért, hogy uralmukat biztosítsák.

A munkapárt politikája révén felszínre vetődött egyes emberek hangzatos kijelentések mögé bujva anyagi érdekeik javítását keresték. Protekció és családi politika volt a mankójuk, mert a maguk lábán nem tudtak járni. Hány megnyomorított önrét nyeri vissza régi erejét, ha megszabadul a multnak ez ijesztő kísérteteitől. Nem politikai boszúállást, hanem igazságos politikát várunk az új kormányelnöktől és hogy azt hoz, arra garancia Esterházy Móric gróf neve, fiatal, tisztán ragyogó élete, rendkívüli tudása, nagy szociális érteke, emberszeretete, a király bizalma és az a körülmény, hogy politikai iskolája nem a munkapárt volt.

Esterházynek nemcsak rokonszenves egyénisége, de becsületes politikája is meg fogja hódítani az országot Tiszák segítségével nélkül. Ezt mindenki érzi, ebből magyarázható, hogy pártkülönbség nélkül szokatlan nagy örömmel és lelkesedéssel fogadják min-

denütt. Nagyon itt is volt már az ideje, hogy egy Esterházy-típus lépjen az ország kormányzásának élére.

A B. H. magyaráz.

A szeliden liberális keresztény magyar közeposztály régi altató dajkája, az öreg Budapesti Hirlap ezelőtt nyolc évvel, Lukács László örökké emlékeztetése akcióbálopése idején tudvalevőleg márlól holnapra irányt változtatott. Nem úgy kell ezt érteni, mintha egészen más lett volna, mint volt azelőtt. Nem. Sőt! Megmaradt magyarnak is, kereszténynek is, liberálisnak is, szivesen bevalljuk: tisztességes hangúnak is, — csak a politikai köpönyegét cserélte ki. Apponyi helyett Tiszát tartotta a legnagyobb magyarnak és a parlamenti díjbirkózkéért lelkessedett.

Már akkor melegeben s azóta is ezer oka volt megbánni ezt a könnyelműséget, mint mindenkinek, aki megfelelkezzve arról, hogy a földi dolgok általában s ezek között főleg a kormányok, mulandók, elvált szegreakasztva valamely felülkerelkedett politikai alakuláshoz köti magát. A nevezett lap kiadóhivatala ennek a bánatnak az okairól örökre tanulságos oktatást tudna adni minden idők minden újságja számára.

Am eddig csak megvolt azért valahogyan. A megtépett népszerűséget bőven kárpótolta a hatalom árnyékában hüselés kelme s a „nagyforgalom — kevés haszon” kontrája.

Most azonban igazán baj van. A gazda kegyvesztetté lett s Magyarországot a nemzet és kiralya együttes akaratából ezentul nem Tisza István fogja konzerválni a jövő ezer év számára s bevezetni a harmincmillió magyar paradicsomába.

Mit csinál ilyenkor egy munkapárti újság? Azt, amit a szárazra került potyka. Vergődik.

Azaz, hogy nem. Magyaráz. Magyarázza a maga megnyugtatótására s ha lehet, olvasópublikumának megtevesztésére is, hogy neki volt igaza. Meg Tisza Istvának. Meg a munkapártnak. Meg a darabontoknak. Mivelhogy az általános, egyenlőtíkos választójog iszonyu veszedelmet rejt máhében a magyarság számára.

Iskolai példája a farizeusi szemforgatásnak ez az iparkodás. (Olvasható a B. H. vasárnapi vezetőikkében). Jeremiás nem sirt forróbb könnyeket Jeruzsálem felet, Mária nem kesergett jobban Káthágó

romjait, mint ahogy ez a hazafias szívének megszakadásától komolyan felthető munkapárti újság szenved, mikor a szegény Magyarország jövőnd szomorú sorsára gondol.

Mert, kérem, igazán nagy veszedelmet jelent az új választójog a magyar szupremaciára. Igen. Es pedig két oldalról, az internacionális proletarizmus és a Goga Oktaviánok részéről. Rákösök ezt a két rémet festik most a falra, a szociáldemokrácia és a nemzetiségveszedelmét.

Mint szemmel látható, itt már nagy különbség furakodott a B. H. és Tisza István felfogása közé. Mindkettőnél közös veszedelemként a nemzetiség megerősödése szerepel. Ezentul aztán szétválnak az utaik, illetőleg megosztanak aggodalmaik. Tisza István gróf elsősorban református főgondnok. Tehát az ő hazafias szívét a heccáplánok és a felekezeti (értsd: katolikus) demagógia aggasztja. A Budapesti Hirlap meg — újság. Sok jó” katolikus által szivesen olvasott és sok jó katolikus pénz által bőven támogatott, tengetett újság. Nagyon természetes, hogy ő a felekezeti demagógiától nem fél, de az érzékenyebb és főleg idősebb katolikus s még ezek között is főleg papi sziveket izgalomba hozó szociáldemokrácia mumusával ijeszt. Azzal, amellyel Tisza István oly szivesen megbékült. Amelynek — persze bukása után — tetehavat ígért. Amelynek értelmi kiválóságáról egy középkori trubadár megsegényítő odaadással és érzéssel énekel.

— Eb, aki érti. Azaz, hogy nagyon is értjük. Egy minden kritikán aluli kétszínű játék folyik ebben a szerencsétlen országban immár negyven éve (Tisza Kálmán hatalomrajtása óta) a szent liberalizmus névében. Szabadságot ígérnek itt mindenkinek és szolgaságba hajtanak mindenkit, akitől félnek. Nemzetiszínre festett vásári bodában bécsi portákát árulnak. Folyton a nemzetiségi veszedelmet emlegetik és 800—500 nemzetiségi választónak adnak egy kerületet, viszont 4—8—1000 magyar választónak is egyet. Elállamosítják az ország közepén levő magyar katolikus iskolákat, de nem törődnek a nemzetiségi vidékek hazafias szellemű közoktatásával. Megvédik az országot — szájjal és beeresztik a románát Erdélybe. Negyven koronára maxmálják a búzát, de tűrik az ipar és kereskedelem 500—1000 percentes árdragításait. Az

Adriát és kapcsolt részreit nem járatott hajóirét százmilliókkal szubvencionálják és nem látják, hogy a magyar föld népe százezerszám vándorol Amerikába. Föltolják magukat a katolikus egyház védőinek és minden évtizedben csinálnak egy-két olyan főpapi kinevezést, hogy, mint valaki mondotta, az ezeket megelőző tárgyalások ideje valóságos nagyhete a Szentlélekúristennek.

A református magyart a klerikálizmus rémével fiasztják, a katolikusokat a szociáldemokráciával ijesztik s míg ezek hárman egymással marakodnak, pocakra hízik a — bankokrácia. Minden évtizedben átlag egyszer arculcsapják a katolikus egyházat, egyszer a zsidóházasággal, máskor az egyházpolitikkával, majd a kongregációk ki-pellengézésével és becsületes kongreganista tisztviselők kibetudásával. S közben erősen szorongatják az aranygyűrűs főpásztori kezeket.

A német közmondás azt tartja: Es komht selten was besseres nach. Általában lehet, hogy igaz. De mi azt tartjuk, hogy ennél a cirkusz komédiánál rosszabb nem jöhet.

A szabadkönyves Világ megvetéssel beszél „a régi kegyelmes traktoról, a szabadelvűségkel opaleszkálótról, a régi kormányzat, politikai és többségi megterkedések kipróbáltjairól, az osztályállam kíméletlen, vagy kegyesen belátóság öreiről.” S ezeknél sokkal rokonszenvesebbnek látja, haladásnak nevezi „a Lueger-féle antiszemita, demagóg, klerikalís reakciósi demokráciát.”

Mi is ezt tartjuk. Hadd jöj-jön — hisz jönnie kell — ez igazi erők komoly mérkőzése. Egyelőre akár a Buchinger-Weltner-féle népetbolondító szociáldemokrácia. Ebből — hisz-szük — hamarosan ki lehet komoly, intenzív munkával gyógyítani azt a néhány tízezer magyar munkást, de az eddig divott liberalizmusba — ha sokáig tart, mindnyájan belebolondulunk.
Sztigma.

— Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél. Fejérvármegye törvényhatósága közigazgatási bizottsága kedden tartotta havi ülését a azon a szokásos ügyeket intézték el. A királyi pénzügyigazgatóság az adó befolyásáról referált. Komendi Péter gazdasági felügyelő a termékeltátásokról számolt be. Ar árvászeki pénzből 402230 koronát jegyeztek a hadikölcsönre. A királyi tanfelügyelő jelentette, hogy Závodszy István sárosi kántortanító 43 éves szolgálat után beadt nyugdíjaztatási kérvényét.

Egyes szám ára 4 fillér.

Zita királyné katonai otthon felavatása.

A székesfehérvári 17. honvédtiszárvány, mely minden harcúton tudvalevően bőségesen kivette részét a világháború harcaiban és dicsőséget szerzett a magyar honvédségnek, jelenleg az orosz harcúton ütötte fel táborát és a vitézi harcokban megvédett derék parancsnok, Sipos Gyula ezredes kezdeményezésére a front mögött katonai otthont létesített és azt ifjú királynénk hozzájárulásával „Zita Királyné Katonai Otthon”-nak keresztelték el. A pompás katonai otthon, mely kápolnával, kórházzal, fürdővel, étkezéssel, társalgó- és olvasószobákkal van ellátva, a hasonló intézmények között az első sorában foglal helyet.

A katonai otthonat a minap avatták fel kedves ünnepség keretében. Ünnepi istentisztelet után Sipos Gyula ezredes mondott lelkes hangú felavatási beszédet, vázolván a szép intézmény szociális rendeltetését. Utána hangverseny következett gazdag programmal. Csapó Gyula hadnagy és Temmer Ferenc zászolós, Liszt, Grieg és Schumann műveit adták elő zongorán nagy tetszéssel, Kerényi Ede főhadnagy és Psik Lajos zászolós műdalokat énekeltek, Schmidt Géza zászolós hegedűn játszott művészi

tökéllyel, Molnár Ferenc hadnagy, Baumann Károly és Förster Béla hadapródok tréfás jeleneteket, végül Alless Ferenc százados és Vertes Andor hadnagy tréfás táncjeleneteket adtak, elő folytonos derűltség között.

Az új katonai otthonban tartott néhány előadást Komjáthy János igazgatója alatt működő front-színház is.

Székesfehérvár közegészségügyi viszonyai.

A tisztifőorvos jelentése.

Himlő-veszedelem.

A város közegészsége május hóban is a többi háborús hónapokéhoz hasonló, különbség csak az, hogy a járvánnyá fajtható körök alig szórványosan mutatkoztak s ezek egyik komolyabbika, a vörheny; a városban csak 1 fekszik a többi mind a járványkórházba van internálva. A vármegye északi részében pár helyen mutatózó valódi himlő a keleti részén is mutatkozik idehozott tót gazdasági munkások között; minden óvintézkedés megtörtént s így a baj helyhez van kötve, de azért városunkat is meglátogatta, de 3 gyanús esetből csak 1 bizonyult hólyagos himlőnek, ez is a járványkórházban van. Május 16 óta újabb eset nem volt. Ez okból már április elején megkezdtek az iskolák újraoltását s azt május közepére be is végezték, a jó idő megengedte a csecsemők első oltását is, az is végezték június 10 ére. Oltóanyagot a város jóvoltából csakis tehénhimlőt használtak, az anyag kitűnő, fogamzása minden reakció nélkül majdnem teljes 100%. A belvárosi óvodai épületében előfordult vörheny eset

miatt az óvoda 10 napra be volt zárva. Az óvintézkedések úgy itt, mint a kertutcai himlős esetnél is pontos végeztek el.

A polgári kórházaknak 82 halottja közül 14 volt idegen, hősi halált halt miniszteri megállapítás szerint 5, beszámítva máh a mi halottaink közé. A helybeli katonai kórházaknak 34 halottja volt.

A város vegyvizsgáló állomása.

A vegyvizsgáló állomás jelentése. Május havában 49 minta került hivatalos vizsgálat alá, még pedig 22 tej, 12 paprika, 1 turó, 2 liszt, 1 kávé, 2 só, 1 fahéj, 1 élesztő, 1 rézgalic, 1 kolbász, 2 vaj, 1 ecet, 1 víz, 1 takarmány minta. 49 minta közül 17 134 százalék találatot hamisítottak, illetve meg nem felelőnek. — A vizyvetéki vizyösszetétele e hóban is állandóan jónak bizonyult. Tekintettel arra az eshetőségre, hogy a szénhiány miatt a vizmüvek szolgáztatása is megszünt, polgármester rendeletre elkezdte a város területén levő régi kút vizének vizsgálatát. Eddig 23 kut vizét vizsgálta meg.

További 20 nyilvános kut vizyvizsgálat alatt áll.

Bakteriológiai laboratórium jelentése. Baktériumokra kitenyészett 25 drb. vizyvetéki vizmintát, semmi rendkívüli nem talált. Polgármesteri rendeletre 62 régi városi kutakból vett vizmintákból készített tenyészeteket, ezek közt volt a kifogás alá eső, 11-nél szerkezeti hiba volt, 9 esetben a vizy szennyes volt. Ezeket teljesen javítani kellett, részben kiuzatni, részben gyökeres tisztogatás alá kellett venni. E vizykből újra kell a kitenyészést végezni. Kört nemző csirkék nem voltak, de penészgomba csira igen. A régi kutak vizy is élénk figyelem tárgya fog lenni.

A Vöröskereszt tevékenysége.

A vöröskeresztgyűlés székesfehérvári választmánya által a vasúti állomáson fenntartott tidító állomás jelentése. Május hó 1-től június hó 1-ig vasúton érkezett 4988 sebesült és beteg itt maradt 950, tovább ment 4038. Az itteni kórházakból elment 1114. Frissitő kapott 6102, új kötetést 177. — A háboru kitörése óta 1914. aug. 31 vasúton érkezett 405,931. itt maradt 85,224, tovább ment 320,707, itteni kórházakból vasúton elment 78,728, frissitőt kapott 464,136, új kötetést 6283, gyógyszer 7942, egyéb szerelvényt (bot, mankó stb.) 4128.

— Szeplő, májfolt, pörnsen, arctisztatlanság ápolására biztos hatásu szer a „Korona tejkrem” (ezelött Crème de Laitine), és az párszori használat után az arcot báronysímává és hófehérré teszi. Egy kis tévely 1-20 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűts Róbert gyógyszerárban.

TÁRCA.

Otthon.

I.

Még a nyáron történt. Az első nyáron, melyet otthon töltötök. A meleg levegő kihajította őket édes, puha fészükből és azonnal fel a nagyasszony hívó szava. Mióta elkerült a jószágról, nem is igen kíváncsított vissza. A falusi szilaj tempók rég elvesztették vonzó erejüket és úgy képzelte, hogy a maga kedvéért soha egy lépést nem tenne arra felé, a hol a jegenyés kert végében kis patak szálította gyerekkorának apró pápirhajóit. Most is csak a nagy asszony hívásának engedett. A nagyasszony, az anyja, nem is látta még feleségét és az édesanyjait kis bábu félelmű remegéssel gondolt az erős, szigoru matrónára, a ki másik fiával a gazdaságban maradvá szigoru leveleket irogatott az urának. A vasúti kupében róla beszélgettek és a fiatal Ond, a hatalmas természetű és mégis díszkerül elegáns hajlékony miniszteri titkár komoly hangon oktatta feleségét.

— Te lla, anyámat szeretned kell, szép, ősz asszony. Magas, szigoru, de jó. A kezét csókold meg, a miért engem oly sokszor megvert.

— Megvert?

— Meg. És a nélkül alig lehetnék titkár. Véremben volt valami szilaj rakoncátlanág, az Ondok tulajdona. A bátyámban most is meg van, azért maradt falun. Belőlem kiverte az édesanyám szerető keze. Azért csókold meg.

— Az asszonyka csodálkozva hallgatta. És mikor előtte állt a jószágos arcu, ősz nagy asszony, félték áhiattal csókolta meg kezét.

— Az ősz asszony meg magához szoritotta, ajakával érintette homlokát és azt mondta: Édes leányom. És az Ond Elek kicsi felesége meleg könnyeket érzett az arcán. A melegség hirtelen lefutott a szívébe önkénytelenül szeilden hozzásimult az anyjához, — az ő anyjához.

Azután hozzá vezetete a másik fiához.

— Ez Tamás, az Elek testvére ez meg a felesége. Ők itt vannak velem, hogy napsugarat hozzanak az életembe. Csókold meg őket kicsi lányom.

A kicsi asszony bámult. Ez az Elek testvére! Csodálni való dolog is az! Magas, széles vállú férfi, napsütötte, kemény vonásu arccal és nagy fekete szemében alig tudott megférti az a kis nyájias mosolygás. Hanem a felesége, az csaknem olyan kicsi, mint ő, kicsi, de erős, piros pozsgás és kissé zavarodottan üdvözölte sógornőjét.

Aznap még idegenül érezete magát. A régi farogott butorok

és az ősök mogorva képei szorongatták a szívet és sehogy sem tudott megbarátkozni a sógora durva fekete arcával. A nagyasszonyhoz bujt és áhiattal hallgatta a meséket az Elek gyermekkoráról. Másnap már nem hallgatta. Másnap tele futkázotta a tágas udvart, megbámulta a sok baromfit, a bárányokat, a tenékenek és harmadnap és azután csengett a környék hangos üde, gyerekes kacajától.

Mert mindez olyan furcsa. Hogy Erzsi maga föz és hogy Tamás hosszuszárú csizmában maga járja be a határt. Egész más élet ez; új, megfoghatatlan élet, a milyenről csak úgy olvasott, néha mintha mese volna, eldugott királykisasszony álomhozó, búvós meséje.

Ond Elek is érezete a változást Valami csendes melankófia vette körül a lelket. Az üde, tiszta levegő és a végtelen alföld csendes melankóliája. Örült a felesége jókedvén, elmúgotta neki a gyermekéletből fennmaradt apró cseprő emlékeket és együtt nevettek, a mint Erzsi a szolgálóval igyekezett megfogni egy-egy hápogó kacsat, egy-egy visító jércét. Apránként szívébe költözött a vágy a falusi élet után. Elgondolta, hogy odafele milyen hamis a világ, csupa üresség, hajlongás, semmi igaz fény, hanem csak hazugság és frázis. Ugy találta, hogy felesége naiv tanulása bosszantón kirí a természet

környezetből. A kukoricát haz akarja vinni a szalomba, a gazdá a kodáshoz egyáltalán nem ért e a Tamás ügyes, csinos felesége mellett úgy tűnik fel, mint egy valóságos gyerek. Valami komorúh szálta meg, a feleséggel nem is igen törődött, hanem Tamással járt ki a gazdaságba és tanult káromkodni.

A nagyasszony észrevette; a nagyasszony mindent észrevett; azt is, hogy lúská busul és hogy ritkábban hangzik a nevetése. Egyszer, ebéd után, azt mondta nekik:

— Menjetelek ki, gyerekek, szép idő van, nézzétek meg a búzát, annyi aranykalászt ugyem láttál még, kis pintyökém. Nem látni a végét s az egész ragyog, mint valami aranytenger.

— Aranytenger milyen szép lehet az, Lexi.

Könyörögve nézett az urára. Ond Elek kellelendül indult el. Mostmár végkép elment minden kedve. Ez a ragyogó világ mindig azt a másikat mutatta, a hol úgy csánálják a világozságot és a felesége édes nevető szemében valami mérhetetlen nagy együgyűséget látott. Szánta ezt az apró teremést. Ugy érezete, hogy szánja mint mikor koldust lát az ember a kinek valami tagja hiányzik, de nem teket róla, de ő sem, ha a féltéves férj szerelme szétfoszlik szívében.

Hanem az ut szép volt, a nap akkor kezdett a szemhatár alá

A Fejérmegyei Napló

hadifogoly levelező osztálya.

A Fejérmegyei Napló hároméves magyaranyu és mindent felölelő háborus tevékenységét folytatja, amikor felállította a teljesen ingyenes hadifogoly német és francia levelező osztályát. Hadifogoly-ságban sínylő katonatestvéreink a legtöbb esetben azért nem kapják meg hozzátartozóiknak levelet, mert helytelen a megcímzés és magyar nyelven íródnak. Tudvalevőleg magyar levélcenzor rendszerint nincsen az ellenséges államokban s ennek következtében a magyar levelezéseket nem továbbítjuk. A német és francia nyelven írt és pontosan megcímzett levelek biztosabban eljutnak rendeltetési helyükre, ezért állítottuk fel hadifogoly-levelező osztályunkat s az minden szombat délelőtt 10 óráig délig tart hivatalos órákat a szerkesztőség irodájában. Ez idő alatt bárkinek teljesen ingyen megírják német vagy francia nyelven a hadifogolyoknak szóló leveleket. Hadifogoly levelező osztályunkat Renaudné öngyásága, felsőbbleányiskolai francia tanárnő vezeti. Szíves fázadozását hazafias lelkesedésből önzetlenül ajánlotta fel a nemes célra. A Fejérmegyei Napló értesít mindenkit, hogy hadifogoly levelező osztálya már a múlt szombaton megnyílt.

kerülni s utolsó sugara kedves, aranyos fénytel árasztották el a szöke kalásztengert és az 11a szöke háját. Lassankint-felmerült az arca s a mint 11a nagyot sikolta ugrott el egy szökdeől zöld szökdeől, véle együtt nevetett. Ettől az asszonykának is megjött a kedve, a régi lett, a régi pajkos fecsegő 11a; beletrillázott a pity-palaty kiabálása s hogy észrevette egy elölük elfutó nyulat; kacagva szaladt utána a kalászok közé. Fehérruhája ki-kivillant s széleskarimájú kalapja utána himbálózott. Hátrafordulva kiabált kifelé: — Lexi, várj meg! Uj le!

Leült, nézegette az áldást, az isten áldását, a becsületet nyugodt kéz munkáját. A nap is más itt, Belebámul az utolsó tűzvörös sugarakba és mintha a buzakalászok is mind égnének és mintha az ő szívében is meggyulladna a régi szilaj, rakoncátlan vér.

Akkor bujt elő 11a. Borzas volt szöke haja, ruhája tele leszakított kalással pipacsal, kék buzavirág gal, arca piros volt, a ruhájá gyűrőt és bájos üdeségekben ragyogott az arca.

Önd Elek haragosan ugrott fel. Mind, ami napok óta gyűlt össze most emésztő, lázas gyűlölséggé sűrűsödött. Nem a bájos asszonyt látta, hanem a gondolatlanul leszakított kalászokat beletüzeldele a ruha könnyű ráncába. Nem tudta, mit beszél; vadul erőszakosan ejtette ki minden szót.

A világháború új csatái.

Antánt szemrehányások egymás között.

Az orosz kormány újabb válság elé lép. A válságot a finn-orosz és a kromstadi események szították, azonkívül pedig a Franciaországgal való viszonyoknak nemcsak elhidegülése, hanem most egyenes kiélesedése. Az oroszok és a franciák kölcsönösen okolják, helyesebben mondva egymást vádolják a háború kitöréséért. A franciák az entente nagy katonai vereségeiért az orosz hadsereget teszik felelőssé és azt mondják, hogy az oroszok katonai hanyasága tette szükségessé a nyugati offenzívát és az Amerikával való katonai szövetséget. Viszony Oroszország azt mondja, hogy ő csak Franciaország kedvéért ragadtott fegyvert. A franciák diplomáciai tehetetlenségét a Balkánra küldött francia seregek hanyaságát és francia vezetés alatt álló románok figyeltenségét tesszi felelőssé a történetekért.

Nyugaton újra heves a küzdelem.

A flandriai harc hevesége egyre nő. Az angoloknak az a céljuk, hogy a németeket kiszorítsák belgiumi tengerparti állásaiktól és Ostendénél Zeebruggeéig tönkretegyék a német tenger-alattjáró állomásokat. A német hadállások ellen intézett támadásban körülbelül háromnegyed millió angol szárazföldi katonát vett részt, ezeknek hadműveleteit a tenger felől hadihajók támogatják. Akarobantások előzték meg a támadást. Azt mondják, hogy félmillió kiló dinamittal dolgoztak az angolok Valóságos földréngésszerű robbanás volt ez, és egész dombokat és hegyeket szakított szét és pusztított el. A német ellentámadás minden angol offenzívát azonban visszavert.

Az olasz harctéren a küzdelem hevesége tovább tart.

A 6-ik olasz hadseregnek a hét közép fensíkján és a Suggana-völgyben egy idő óta várt támadása megkezdődött. Több napos tűzérzési előkészítés után az ellenség tegnap az Asiago és a Brenta köztüi arcvonalon harcba vetette gyalogságát. Asiagótól északnyugatra nagy áldozatokkal sikerült az olaszoknak árkainkba benyomulni, de estére teljesen kiverjük őket. Különösen macaka viaskodás folyt a Casara Zebionál és a Monto Forno területén, ahol az olaszok rohsma stájer csapatok vezetésében zúzódtak össze.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszor a Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűts Róbert Károly királyi téri gyógyszerertárban.

— Letépted a kalászt te, — könnyű kézzel, a miért más izd; az ad kenyeret nekem is, másnak is. Persze, mit is tudnál te megbecsülni, ostoba!

Az utolsó szót dühösen, kiáltva mondta. A szemelángolt s a kicsi asszony bámulva, megrettenve függesztette rá szemét, majd lassan lezárultak a hosszú pillák, reszkető kézzel szedte ki hajából, kötényéből a buzát, virágot és közben apró köncsepek hullottak arcára.

Ugy mentek haza szólanul Önd bánta ugyan a gorombaságot, de nem törődött vele. A leike tele volt keserőséggel, ki kellett öntenie: 11a meg kicsinyeket lépegetve haladt mellette. Szepgett, lopva olykor olykor rápillantott az urára és az ura olyanforma volt most, mint Tamás. Otthon kitört belőle a sírás. Odaborult a nagyasszony mellére és sirt görcsösen, mint a fuldokló kis galamb.

— Mi bajod, édes pintyökém, ki bántott?

Elek az ablakon dobogtatott és készen volt másik gorombaságra is. De 11a nem mert igazat mondani.

— Egy nagy kigyó, csunya kigyó az uton.

— Majd megverjük pintyökém, nagyon megverjük.

Mutatta, mint ahogya a kis gyereket szokás vizasztalni és éles szemé odairányult a hol a fia állt dacosan, mereven, arcán a régi vér fellobbant lángjával.

Osztárak-német gyermekek meghívása nyári üdülésre.

Fejérvármegye a következő felhívást teszi közzé:

Osztárak szomszédaink tanuló ifjúsága éppen a most dúló iszonyú csaták forgatagával fosztott meg annak lehetőségétől, hogy nyári pihenőre a tengert keresse fel, — mi pedig viszont abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy országunk szent földjét ellenség lába nem tapossa, határainkat őrző csapataink védő vonal is azon messze tal vonulnak el.

Azzal a kéréssel fordulnak tehát a vármegye közönségéhez, hogy a folyó év augusztus és szeptember hónapjai, a mikor már a háztartásban az új terméskészletei is számbavehetők lesznek, vállaljon a szomszédoktól üdülésre jelentkező osztárak-német gyermekek közül egyet vagy annyit, amennyinek ellátásáról háztartásában gondoskodhatik, és erre szóló készségét a család, vagy háztartás feje a következő adatok be-mondásával jelentsen ki az illetékes község előjáróságánál:

1. A befogadó családító neve;
 2. Lakhelye;
 3. Állása, foglalkozása;
 4. Családtagjainak száma;
 5. Vagyoní helyzete;
 6. A befogadó osztárak német ifjú száma;
 7. Megjegyzés.
- A községek előjáróit felhívják, hogy a felszólítást élőszoval is minél szélesebb

körben elterjesztvén a jelentkezőket fülvegék, jegyzékbe foglalják és a jegyzékeket e hónap 20-ig a járás főszolgabírájához bektüldik.

HIREK.

— Kitüntetett alezredes. Henter Zoltán, a 314. honvédegyezred alezredesét az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó, bátor magatartásáért a katonai érdemkereszttel tüntették ki a kardokkal.

— Kitüntetett urhölgy. Ófelsége a király Reé Istváné, a Jótékony Nőegylet pénztárosát az e téren kifejtett 25 évi buzgó és önzetlen tevékenységének elismerésül a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A kitüntetés a nemes és buzgó társadalmi tevékenységének és irgalmasság gyakorlásának elismerése és honorálása.

— Egyházmegyei hir. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök az egyházmegyei katolikus hitbuzgalmi, karitatív és társadalmi egyesületek felügyelő igazgatójává Csöngedy Gyula c. kanonokot, adonyi esperes-plebánost nevezte ki. E nagyfontosságú megbízatást néhai Rác Endre székeshérvári kanonok töltötte be. Csöngedy Gyula c. kanonokban méltó utódot találunk az egyesületek s működésél szép jövőt várnak.

— Katonai kitüntetések. Az ellenséggel szemben tanusított vitézségük és hőngálatukért a m. kir. 17-ik honvédegyezrednél dr. Macher Albert ezredőrvos (beosztva a m. kir. 4 h. gy. ezredhez) a hsdiektiményes Ferenc Józsefrend lovagkeresztjével: Wenner Andor (tart. hadnagy (beosztva a m. kir. 3 h. gy. ezrednél) és dr. Rendes Dező főörvos dícsőro elismerésül Kákucska György szakaszvezető az ezüst érdemkereszttel (a vitézségi érem szalagján) Menhalt József szakaszvezető (hósi halált halt) az 1. oszt. ezüst vitézségi éremmel Pittner Jakab és Breuer Jenő tizedesek, Csemmel Lajos Baán János és Fischer József népfelkölök a 2. oszt. ezüst vitézségi éremmel lettek kitüntetve.

— Interpelláció a közgyűlésen. Yermes Mihály városi bizottsági tag a legközelebbi közgyűlésen a víz és szén ellátása ügyében interpellálni fog. Hát bizony ideje, hogy ez ügyben valamit tegyünk.

— Szénügy. Újból szőnyegre hozzuk a szénügyet és valamilyen választ szeretnők kapni reá. Igencsőt, vagy nemlegre feltehetően választ. Bejelentették a közönséggel a szén szükségletet, de még ma sem kaptunk feleletet, vajjon számithatunk-e a megrendelésre, vagy nem. A tagadó válasz ugyan nem nagy megnyugvásunkra szolgál; de a bizonytalanságnál mégis többet ér, mert akkor más uton is szerencsét próbál az ember, vagy pedig tüzelőfa után néz.

— **Jézus sz. Szive ünnepén** a ferenciek templomában reggel 8 órákor énekes mise lesz szent-ségkítéssel a Jézus szent Szive társulat élől és meghalt tagjai ért. Ezt követi a szentbeszéd és felajánlás. Akik ez alkalommal a szentségekhez járulnak s az anyaszentegyház szándékára imádkoznak, teljes bucsuban részesülnek. A zárdaönök-ség ez uton is felhívja Jézus szent Szivének nagyszámu buzgó tisztelőit, hogy az évtizedes szokásnak megfelelően ugy az ünnepen, mint a reá következő vasárnapon teljes számban iparkodjanak résztvenni a közös istentiszteleten. A vasárnapon ugyancsak Jézus szent Szivéről szóló szentbeszédet Hajós József felsővárosi segédlelkész tartja, délután hat órákor.

— **Hadikölcsönjgyűzés a városi gyámpénztárnál.** A város gyámpénztárban kezelt kiskorúak és gondnokoltak vagyonából Keresztury Sándor számgyalornok agilitása és buzgó tevékenysége folytán sikerült 83450 korona összegget hadikölcsönjgyűzésre összegyűjteni. A jegyzést a Szeleher-vári Takarékpénztárnál és a Fejérmegyei Takarékpénztárnál eszközölték.

— **Ezváras a városi iskolákban.** A város elemi iskoláiban vasárnap volt az ezváras a szokásos ünnepség keretében s a hosszú háborús vakáció újból megkezdődött. Heylesében a tanévet kell háborusnak minősíteni, mert eltekintve a szomorú beiskolázástól az előadások is nagyon sokat szüneteltek. Egyik másik iskolában alig volt száz nap előadás. A tanév későn kezdődött, egy heti tanítás után az erdélyi menekülteknek kellett helyet adni. Mire azok távoztak, már karácsony volt. Újév után sorozások akadályozták az előadások rendes megtartását, majd pedig tüzelő hiány miatt kellett bezárni az iskolákat. Utána ismét sorozások voltak, ugy, hogy tulajdonképpen négyszer-öttször volt tanév kezdete. Hogy e bajok, nehézségek mekkora mértékben hátrányosak a népkulturára, arról ne is beszéljünk. Eddig még mind-egyik háborús tanév rosszabb volt az előzőnél. Milyen lesz a következő? Már most kellene gondoskodni arról, hogy jobb legyen.

— **Hadiposta.** A Fejérmegyei Népló hadipostája közli: Korábbi tudakozásra közöljük, hogy Szűcs Gábor m. kir. 17. honvédegyalozredbeli, Seregélyesen 1894-ben született gyalogosról, kiről korábban azon értesítést adtak, hogy 1916. március 1 és 4 között ezredétől eltűnt, újabban azt az értesítést szerztük meg, hogy 1915. március 6-án hősi halált halt. (581. sz. veszteségi lajstrom.)

— **A Renlow-cirkusz Fehérvárot.** Ma érkezik Fehérvára az országosan ismert Renlow cirkusz s szerdán este megkezdí előadásait. Elsőrangú előadásairól ismerjük már a kiténően igazgatóit cirkuszt. Hitele alkalommal oly nagy volt a látogatottsága, hogy meg kellett hosszabbítani itartózkodását. — **Vasárnap** két előadást tart. Jegyek előre válthatók Krausz Verona dobánytársdjében.

— Rövid hírek.

Koszorumezváltás. Hang család koszorumezváltás címén 20 koronát adott a hadiárvak javára öv. Gánóczy Flórisné elhalálózása alkalomán.

Színházber elengedése. A városi színházber elengedését a miniszter jóváhagyta. A visszaadott színházber-t a szingyi bizottság fogja a társulat tagjai között szétosztani.

— **Bojtorján hajszesz korpá sodás, hajhullás ellen; üvegje 2 korona. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárában.**

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál, vételnél, lakáskeresésnél, kiadásnál a legalkalmasabb és legcélravezetőbb mód, ha az apróhirdetésekből közzétesszük. A hirdetés eredménye tekintettel a Fejérmegyei Napló rendkívül nagy elterjedtségére, biztos a Fejérmegyei Naplót Székesfehérváron az egész város olvassa, mindenütt megvárható. Sőt a vármegye minden községben nagy elterjedtségnek örvend. — Ezenkívül az ország minden részébe jár, sőt külföldre is. Az apróhirdetés díjszába olcsó. 10 szög 1 korona. Azoftell minden szó 5 fillér. Vastagabb betűkkel kétszeres ár fizetendő. Az apróhirdetés levelezőlap, telefon utján is feladható. Vidékről legcélszerűbb postautalványon küldeni a szöveget és a hirdetési ár. Éves hirdetésenként szerződés köthető s akkor díj kedvezmény is jár.

Szürke-rózsaszínű papagály elrepült. Megtalálója jó jutalomért a Kert utca 3. szám alatt adja át.

150 l. óbor eladó, Széchenyi-utca 51.

A helybéli javítóintézetnek ta karmány répara, burgonyára és babra van szüksége. Az eladni szándékozók jelentkezzen az intézet igazgatóságánál.

Takarítónők felvétetnek a Magyar Király szállodában.

Egy fiút bádogostanoncnak felvesz Schmöltz Gusztáv, Vársztr 17. sz. a.

Finom kárpitos munkákat Márton Károlynál rendeljen. Házhoz is elmegey megrendelésre. Árszábaai a legolcsóbbak. Bank-u. 6.

Cipézmunkások, akik varrott munkát tudnak készíteni, felvétetnek, Rédey cipész üzletében. Ugyanott egy kifutó leány is.

Urania színház.

Szerdán és csütörtökön, június hó 13 és 14-én:

II. RICHARD OSWALD filmje!

PÉNTEK 13.

(BORZALMAK HÁZA. II.)

Detektív-dráma 4 felv.

Remek pótműsor.

Előadások és fél 7 fél 9 órákor.

Rendes helyárak.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LÁNYKA SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

ÚJDONSÁG kalapto lak, virágok és szallagokban.

Nagy választék blousokban!

Bőr s sárcipők olcsó árban.

kaphatók: Kováts Antalnál, Városház-tér.

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda.

Díj a legminimálisabbak. Egyetlen elsőrangú intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felvesz:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elesés esetére, leánykiházasítási és íru ellátási biztosítástókat, valamint jelzőlogos életbiztosításokat, ugyszintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére.

Tűzbiztosításokat, száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megterítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, lak és ipari berendezéseket, arukat és gépeket. — Lábon álló termést.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénzüzetek, áruraktárak, háztartási és irodaberendezéseket. — Harangokat repedés ellen.

Rablás ellen pénztári helyiséget, valamint pénztári kiküldötteket.

Jédkár ellen mindennemű terményeket.

Szavatossági biztosítást templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fűrdők, szállodák számára.

Automobil biztosít, óva-ék és kezességi biz biztosítás. Eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítás.

Utipodgyász biztosítás és baleset ellen.

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

MOZGÓSZÍNHÁZ APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ

SZERDÁN, június 13 és 14 én: CSÜTÖRTÖKÖN:

A BUDAPESTI NEMZETI SZÍNHÁZ TAGJAINAK:

Rózsahegyi Kálmánnak, F. Mátray Erzsinek, Garbány Lászlónak, Ráday Dénesnek, és Fenyő Irma énekesnőnek

Művész-estélye.

Mindkén este teljesen új, változatos műsor.

A budapesti „MODERN SZINPAD“ legkiválóbb színpadí tréái, apró darabjai, jelenti és énekszámai.

Előadások kezdete pontban 9 órákor.

Felemelt helyárak. A helyek sorrendje fordítottak és számozottak. Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.